

Veneti in Anti

(alarod. *w*-prefiks).

K. Oštir.

Kratice: A = K. Oštir Alarodica (Razpr. znanst. dr. za humanist. vede I). BA = K. Oštir Beiträge zur alarodischen Sprachwissenschaft I. DAN = K. Oštir Danuvius-Asamus-Naissus (Arh. arb. II). IP = K. Oštir Illyro-Pelascica (Arh. arb. II). IT = K. Oštir Illyro-Thrakisches (Arh. arb. I). M = K. Oštir Voridg. Metallnamen in Alteuropa (Arh. arb. IV). PE = K. Oštir K predslovanski etnologiji Zakarpatja (Etnolog I). SA = K. Oštir Sumerski izvor abacističnih številčnih imen (Čas. XVI). VZ(f) = K. Oštir Voridg. (= alarod.) Zahlwörter auf dem Balkan (Fortsetzung) (Arh. arb. II-III).

Radi boljšega razumevanja sledečih izvajanj o razmerju med Veneti in Anti par besedi o predslov. jezikovnem substratu. V srednji Evropi razločujemo sledeče jezikovne plasti: a) Illyro-Venete, ki tvorijo z Etrusko-Raeti, Liguro-Iberi (> Baski) in Pelasgi predidg. Palaeoevropejce in ki so sorodni s Hamiti (izključno Semite) v severni Afriki ter z avtohtoni v prednji Aziji (Lyki, Lydi, Kari, Predhethiti, Kavkazi, Elami, Mitani, Sumeri) BA § 360. b) Centralnidg. Thrake, kjer sta idg. palatal in labijovlar sovpala v velar Schrijnen MSLP 23, 61. c) Na to illyrothraško plast so se v Zakarpatu naselili Slovani, ob Baltijskem morju Balti, zapadno od obeh — vendar ločeni po ozkem illyrothraškem pasu [Kossinna Mannus 4, 183, 287] Much Reallex. germ. Altertumsk. IV 509 — Germani, v južni Rusiji Skythi.

§ 1. *Veneti*¹ se indirektno oziroma direktno omenjajo pri sledečih pisateljih: a) Herodot III 115, Hesiod Frigm. 355, Skylax c. 19, Skymnos v. 188, kjer je govor o 'Ενετοι in o jantarju ob izlivu reke Ἡριδανός = Visla²; stari pisci zamenjujejo te baltijske Venete z adrijatskimi ter Ἡριδανός z reko Padus. b) Kornelij Nepos (Pomp. Mela III 5, 45, Plinij II 170) poroča o Indih v „Severnem morju“; Indmesto *Venet-* najbrže pod vplivom orientalnih Indov. c) Plinij IV 97, Tacit Germ. 46, Ptolemaej Geogr. III 5, 6 etc., mapa Peutinger, Διαιρεσιμον της γης ἀποσπασμάτιον, Markianos II 38-40 navajajo: *Venedi*,

*Veneti, Venethi, Ovetēðai, Venadi, Beqidoi = *Bενιδοι, Οὐετ(ε)δικός πόλιος.*
 d) Iz germanskih virov cf. *Weneþ- > got. *Venetharius Winitharius* = stvn. *Winidheri Winida* ter *Weneð- > ags. *Winedas*, stnord. *Vindr* in *Wenað- > ags. *Weonodland* Much Reallex. germ. Altertumsk. IV 508. Obširno razpravlja o vsem tem Niederle Slov. starož. I/1 187 sq., Manuel 31 sq. Germanskega izvora je fin. *Venäðä > *Venäjä* „Rusija“. e) Semkaj spada morebiti tudi slov. *Vēt- iz *wěnt- v rus. *Vjatiči* ob Oki = *Vántit* Niederle Slov. Starož. I/4 80, 145; formant kakor v *Kriviči* : let. *Krievs* „Rus“ etc. Brückner Arh. f. slav. Phil. 41, 303. Menjanje *t* & *th* (> *p*) & *d* (> *ð*) v zgoraj navedenih oblikah je ali germanskega izvora — v germanščini prehaja *t* v *th* > *p*, ki ostane v začetku besede in za naglašenim vokalom, in -*p*- v -*ð*- Schrijnen MSLP 23, 68 — ali pa verojetneje illyrothraškega porekla, odkoder izhaja tudi germanski premik glasov in kjer nahajamo poleg *Veneti* -'Everot v gornji Italiji *Enedi* v Illyriji Krahe Alt. balkanillyr. geogr. Namen 66, 102; k *tenuis* & *tenuis-aspirata* & *media* v illyrothraščini še primerjaj *Teuta* : *Tevθīs* : *Teuda*, *Δοράννα : *Dardania* Jokl Eberts Reallex. VI 48, *Bovθón* : *Budua* etc.

1 *Nevpol* niso Slovani, to vkljub slov. *nyrs „γύρης“ VZf 160, ker spada *neur- & *nūr- z *ü* < *ó* & *o* BA § 3716 k predskyth. *č-vog* „voč“ M 10 in nadalje z *r* & *'* M 8 k predgrk. *voos > *voč* in k predskyth. *č-va(o)- id. v 'Avá-χαρσις „skyth. Philosoph“, čigar *χαρσ- „peritus“ < *khar[ā]ts- se ponavlja s *kh* & *g* (kakor predslov. *chruša* & *gruša* „Birne“, predslov. *chqd-ogə* : predgrk. γάρδος *ó* πολλὰ εἰδῶς καὶ πανούρως VZf 160, PE 15, M 44) v predslov. *gorazd*; k *ts* & *zd* cf. M 7. Še manje so Slovani *Bovθóni*, o kojih poroča Herodot, da φθειρογαγέονται in čijih *budh- je soroden s predgrk. *b[u]dh- > φθείρ „eine Fichtenfrucht“ VZf 162.

2 'Hq̄idavós = *Visla*, to je jantarjeva reka; za to govori sledeče: a) jantarjeva ležišča ob Visli, posebno pri izlivu, in njenih pritokih, h čemur Eberts Reallex. I 431 sqq. cf. b) 'Hq̄-i-davós je keltski naziv za jantarjevo reko: 'Hq̄- < *F̄efaq- < gall. *weðar „jantar“ (cf. kymr. *gwefr* etc.) + -i-dav- = predgall. *i-dă*x-n- „Fluß“, o vsem tem obširno DAN 350 sq. in v M 51 sq. c) *Visla* < *Wī-ksl- (s *ks* > *s* napram *kš* > *kx* > *ch*) = nvn. *Weichsel* je iz *Wī-skl-† metatezirano (ohranjeno morebiti v lat. *Visculus*) in

† O *sk* & *ks* kakor v predslov. *voskə* & predgerm. > nvn. *Wachs* cf. obširno IT 101, A 303.

-skl- „jantar“ je reducirano iz balt. > aegypt. *sacal* „Bernstein“ etc., o čemer M 51 sq. in spodaj § 6 s. v. *Visla* cf. K razširilvi baltijskega jantarja na jug cf. med drugim ligur. *langurium* „Bernstein“ iz predbalt. **länga(r)*- „id. > okno“ > lit. *lángas* „Fenster“ ter Eberts Reallex. s. v. Bernstein.

§ 2. Antes "Avtes Anti Antae" "Avtau Anthaib"³ je slovanska država, ki se pojavi v južni Rusiji tekom 3. stoletja po Kr. ter izgine začetkom sedmega stoletja Niederle Slov. starož. I/4 72 sq. O slovanskem poreklu Antov nikdo ne dvomi, dočim so zgoraj omenjeni Veneti predsvanski in predgermanski (= illyrothraški) avtohtoni Zakarpatja in vzhodne Nemčije, čijih ime je prenešeno na slovanske doseljence: a) med Germani in Slovani se je ohranil pas avtohtonih Venetov, čijih ime so Germani po germanizaciji (oziroma slavizaciji) teh ostankov razširili na Slovane; b) **Vēt-* v *Vjatiči* reflektira morebiti predsv. **Venet-* : **Venat-* > **Vēnt-*, ki so se slavizirali.

³ *Anthaib* so prevzeli Langobardi od Slovanov, ko so se ob Karpatih pomikali proti jugu. Radi tega je -*eb*-formant v predsv. *Dudl-ébi*,[†] **Velt-ébi* (o čemer obširno spodaj § 7 cf.) iz -*a-ib-* izvajati in -*ib-* s staroevropskim pluralformantom -*b/p-* istovetiti; k temu formantu cf. elym. Σεγεσταζ-ιβ, Ιονκαζ-ιβ, sicil. *Kεντόρ-ιπ-ες* Kretschmer Glotta XIV 319, thrak. *'Eντριβαι* v imenih narodov, nadalje illyr. -*p-* v Δερριοπες etc. Krahe Alt. balkanillyr. geogr. Namen 73. Ko so zadeli Germani ob Visli po absorbciji Venetov na Slovane *[W]ānta-*ib*-, so ohranili singular **ānt-* v zapadnogerm. **ant-* „Riese“, pluralni formant -*aib-* so pa spremenili v stvn. -*eiba* „Gau“ — simpleks ni ohranjen, germanski izvor ni dokazan! —.

Ni izključeno, da je *Antes* najstarejši splošnoslovanski naziv za Slovane; za to govori: a) delitev Slovanov v dve glavni plemeni: *Sclaveni* in *Antes* Jordanis Get. 34, 35, posebno, če je slov. **qt-* < *[w]*ānt-* „Ant“ še le slov. refleks prvotnega **Wa/enat-* „Venet“, o čemer spodaj sub § 3 a cf.; b) stavi Niederle zibelko antske države v Volynj, torej v osrčje zakarpatske pradomovine Slovanov Slov. starož. I/4 79; c) ko so trčili Germani po absorbciji Illyrothrakov v vzhodni Nemčiji ob Slovane, so jih spoznali pod imenom **Ant-*, če je zapadnogerm. **ant-* „Riese“, ohranjeno v ags. *ent* in v nvn. dijal. *enz* id., izposojeno iz slovan. **qt-* „Ant“.

[†] *Dudl-* iz **Da/eud-l-* je staroevropska genetivna izpeljanka iz **deud-* „natio“ (cf. predgall. Δευδό-ρις etc.), o čemer PE 9 cf.

§ 3. Razmerje med besedami **wena/et-* (► *Veneti*, *Venadi* etc.), **went-* (► **Vēt-*) in **ant-* (► *"Avteš*) je iz slovanskega stališča v treh ozirih nejasno: a) glede *w-* : 0 v **wen(a/e)t-* : **ant-*, b) glede *a ∞ e* v **wenat-* : **wenet-* in **wen(a/e)t-* : **ant-* ter c) glede *a/e ∞ 0* v **wena/et-* : **went-*, **ant-*.

a) *w- : 0-* bazira najbrže na slov. analog. *w- > 0* pred *ā* iz *a* kakor n. pr. v slov. dijal. *osa*, *qṣā* < *vosa*, *vqṣā* : lit. *vapsā*, pr. *wanso* ali na thrak. *w- > 0* v *Bóqvoi* : "Oqvoi IT 122, če ni tukaj računati z različno transskripcijo thrak. **Worn-*; l. c. 122, 102 so navedeni nadaljnji vzgledi illyrothrak. *-w- > 0*. Ker je *Veneti* palaeoevropskega izvora, ni izključen prefiksredni izvor *w-* v *Veneti*: *Antes* § 4 sqq., vendar je radi uporabe korena **ant-* le za Slovane prehod **went-* : **want-* ► slov. **[w]ānt-* verjetnejši. Sicer pa pr. tudi staroevropsko *w- > 0* spodaj.⁴

b) *a : e* bi v slučaju idg. porekla te besede moglo reflektirati *o ∞ e*, vendar se mora radi neslovanskega izvora korena **wa/en(a/e)t-* upoštevati predvsem illyrothraski *ā ∞ ē* oziroma *e > a* v *-dava* : *-deva*, *Brattia* : *Brettia*, *Δάνατος* *Danastris* : **Dānēpr-* **Dānēstr-*, *Volynjь* : *Velynjь*, *Πόρατα* : *Πνωετός* etc. IT 79, BA § 3716. Pr. tudi illyr. *Deramistae* : *Deraemistae*, *dal(l)-* : *del-* etc. Krahe l. c. 85 sq.

c) Razmerje med germ. **wene/ap-* in slov. **vēnt-* ► **vēt-*, **[w]ānt-* < **wānt-* spominja sicer na lat. *anat-* : stvn. *enit* < **aneđ-* napram lit. *āntis*, slov. *qty* (idg. praoblika **anel/ət-*), vendar je slov. **went-* : **[w]ānt-* izvajati iz illyrothrak. **wenat-*, **wanat-* (► baltoslov. **wēnt-*, **wānt-*) oziroma iz **went-*, **want-* z illyrothrasko redukcijo *e/a*-vokala v *ə* oziroma v *ə > 0*, h čemur cf. predsl. *želēzo* : predlit. *geležis* : *gelžis*, predpr. *gelso* M 39; predsl. *ollovo* : predbaltoslov. **alōw-* ► **ālw-* ► lit. *āvas* M 33; predsl. *konoplja* : *kopljo* IT 110; *χρεμάστρα* ► **illyrothrak.* ► slov. *koromyslo* : *kormyslo* IT 99 sq.; *κιρασος* *cerésia* ► illyrothrak. ► slov. *čerša čeršnja* IT 84, 90; predgall. *cer(e)visia* : predsl. *korvajь* BA § 69, 343, 484; lyd. *κο[ρ]αλδεῖν* (*δδ* < *j*) : predsl. *korljь* IT 115, 136; predgrk. *Θεράπων* : predlit. *dárbas* IT 116, 133; illyrothrak. *Σπαράδονος* : *Σπάρονος* etc. IT 90; illyr. *'Avδήτρου* : **Mandījь* ► shr. *Mūć Skok* Arh. arb. I 20; *Spalato* : **Spelt-* ► shr. *Split*; *Λάδεστα* : **Lādst* ► shr. *Lastovo*, *Caravantius* : *Carvius* etc.

Deblo **wene/at-* zakarpatskih in baltijskih Venetov se ponavlja v gornjeital. *'Evetoi Obévetoi*, dardan. *'Evetoi*, gall. (Armorica) *Veneti*, lacus *Venetus* v Alpah; radi paphlag., že v II. II 852 omenjenih *'Evetoi* je keltski izvor tega korena izključen. Semkaj stavijo tudi illyr. *Enedi*, kjer je izhajati iz grk. **[F]evēsōt*, dasiravno bi se dalo **ene/at-* poleg

**w-ene/at-* razlagati tudi na podlagi staroevropskega = predindogermanskega *w*-prefiksa, o čemer sledeče cf.

§ 4. Kakor je v uvodu omenjeno, je predindogermanska staroevropščina v sorodu s hamitsčino v severni Afriki ter s starimi prednejazifikimi jeziki. Dočim je *w*-prefiks v staroevropščini le v petrefaktih ohranjen, o čemer spodaj § 6 cf., nahajamo v nekaterih hamitskih in prednejazifikih jezikih ta prefiks še v živi rabi.

a) Tako stoji v berberskih dijalektih poleg **gēwar* „ein Rabe“ tudi *a-gēwar* „der Rabe > (der) Rabe“, kjer se je iz *a*-člena razvila singularna diskriminanta *a*- napram pluralni diskriminanti *i*- v *i-gewārēn* „die Raben > Raben“; z *w*-maskulindiskriminanto je razširjeno **w-agēwar*, ohranjeno v stat. anneks. *u-gēwar* z *u*- < *wa*. Cf. nadalje *w-a-gerzam* : *a-gerzam* „Leopard“, *w-albenna* „Bachstelze“ etc. Stumme Handb. d. Schilh. 19 sqq. Iz Laoust Mots et choses berb. 483 sqq. pr.: *a-saf* „chêne à glands doux“ : *w-a-saf*, *w-a-luda* mask. : *t-a-lūda-t* femin. „coquelicot“ etc. Poleg *w-a-γ*-tipa nahajamo tudi *w-i-γ*-tip n. pr. *w-i-jjan* „sureau?“ etc. l. c. 488, čemur odgovarja femin. korrelat. *t-i-γ-t* n. pr. *t-i-fes-t* „chanvre“ etc. l. c. 490.

b) V aegyptskem jeziku je *w* predvsem maskul. suffiks n. pr. *pn-w* „miš“, vendar se je v praaegypt. *w*- tudi prefigiral n. pr. *w-hr whr* „Hund“ > *ovhoq*, čigar **hr* iz **khr* spominja na liby. **kor-* „canis“ v *coro-cottas* „Art Hyäne . . . έν λόκον καὶ κυρός σύνθετον“, bask. **khor* > *hor* „chien“, aegypt. **hr* > **h'* v **h'-[h]t* (**[h]t* < **khatt-* z aegypt. *h* > 0 Sethe Verb. I 148) > *h-t hoεtε* „Hyäne“. — Nadalje spada semkaj aegypt. **w-ənd-w* > *wndw* „Art Ziege“ : predsemit. **ɔinzu* „Ziege“, sumer. *úz* id. < **zaⁿz*; glede *ɔ* > 0 cf. Sethe l. c. 89. — aegypt. *w-p* „ape?“ Paton Animals 15 : predgerm. **apan-* „Affe“, predslov. **op-*₂, **op-ica* id., predgrk. *πιθηκός* id. — aegypt. *wn* „Hieroglyphe «Hase»“ < **w-ɔn* : berber. dijal. *a-gnīn* : fem. *θ-a-g^enīn-t* „lapin“, iber.-lat. *cuniculus*, bask. *unchi* IT 127. — aegypt. *w-bn* „Quelle“ : *bn-bn* „fließen lassen“. — aegypt. *w-br* „Pupille“ : *br* > *βαλ* „Augen“. — aegypt. **w-hd* > *wd* „Art Knoblauch?“ (*h* > 0 cf. Sethe Verb. I 148) : *hd-w* „Knoblauch“. — aegypt. *w-fj* „Art Schlange“ : *fʃʃl* „Hieroglyphe «Schlange»“. — aegypt. *w-ḥ* „Grün“ : *'h-'h* „grünen“ etc. Vendar se mora v aegyptščini računati tudi z *w*- > 0 oziroma z defektivno pisavo, o čemer obširno Sethe Verb. I 103 sqq. cf., tako da je *w*- prefiks v aegyptskem jeziku več ali manj nesiguren.⁴ Nejasno mi je tudi *Wjnn* „Grieche, Heide“; komaj iz **w-j[w]nn-*, cf. hebr.-assyrr. **Jawan-* „Jonier“ IP 28.

⁴ Tudi v staroevropščini je *w-* prehajal v ' > 0 — torej je v vzugledih pod § 6 poleg *w*-prefiksa semtertja tudi *w-* > 0- možno —: tako spominja predslov. *vert-eḡ *[v]reteḡ* „Kette“ na predgerm. *arut- „Erz“ M 36 sq.; predslov. *ver-t- „Schaf“ > *vertj- *vertitj- „gáx̄xos“ (cf. ind. mēsa- > slov. mēch̄), predgrk. *faq̄n̄v, predarm. gain je težko ločiti od predlat. ariet- etc., bask. *ar-t- > ard-i „brebis“, ki spada z (*w*) & b M 28, 33 k predrom. *ba/err- „Widder“ etc. BA § 81. Iz baščine (ozioroma iz staroevropščine, v kolikor je *w-* > 0 izvenbaško) cf. k *w-* (> bask. *b-*) > 0-, kjer nahajamo tudi *b-*, *p-* > 0- (morebiti črez *b/p-* & *w-*) Uhlenbeck Beitr. vgl. Lautl. bask. Dial. 71, 73, sledče — ves spodaj kakor tudi v § 6 navedeni besedni material je staroevropski, zato opuščam pred- n. pr. v predslov. etc. —:

bask. adar „corne d'animal“, ada[r]-ts „chevelure“ BA § 92, ir. adar-c „Horn“ < *wa/edh-ar (r-plural k *wa/edh- „Horn, Haar“ BA § 92 sq.), ohranjeno v lat. *wedhr- > *webr- > *wefr- > vibrissae „Haare in der Nase“ in v ligur. Vediantii „une des peuplades ligures comprises sous la dénomination collective de Capillati“ Holder s. v.

bask. al „pouvoir“ < *wal- : europ. *wal- > lat. valeo „bei Kräften sein“ etc. spodaj § 7.

bask. ala-ba „fille“ < *wal- : etrusk. > lat. *Velumn- > Volumnus, -a „Gottheiten, denen man die Neugeborenen empfahl“ (*l* & *n* M 21) etrusk. (*a*-)ven-ce „peperit“.†

bask. alai „munter, joyeux“ < *wāleti- (*a* & *e* BA § 3716) : kelt. *wāleti- > ir. fáilid „froh“; k t- > 0 cf. Uhlenbeck Beitr. vgl. Lautl. bask. Dialekte 76 sq.

bask. alper alfer „paresseux, inutile“ < redupl. *wal-p(h)err- (*r* & *l* M 6) : kelt. *walphl- > *wall- > kymr. gwall „Nachlässigkeit“, bret. gwall „schlecht“, ir. follig „nachlässig“.

bask. anai „fratello“ < *wan- (*n* & *r/l* M 21) : alb. vəlā id., lit. [w]laigōnas „frater uxoris“ PE 19, etrusk. [w]ratacs „frater“.

bask. ar „mâle“, *urrik- > (s k > č : cuniculus > unchi) urricha „femelle“ < *wa/urr- : kelt. *wāros „Mann“ > kymr. gwawr „heros“ (*ā* & *ē* BA § 3716) gr. ἥρως id., kelt. *wr-ak- „des

† K etrusk. ar-ce „creavit, genuit“ > morebiti *etrusk. > lat. arina „μήτηρ“, h čemur Ettmayer ZONF I 44 cf.

Mannes“ > *wrak-ōn, *wrakn- > *wrakk- „Frau“ (> kymr. gwreic; ir. fracc, kymr. gwraph) etc. BA § 83.

bask. *ar- „Morgen“ (cf. ar-t-izar „l' étoile du matin“) < *w-ār- : kelt. *wār- > kymr. gwawr „aurora“, ir. fáir „Sonnenaufgang, Osten“ (r ∞ nn M 21) *wānn- > nir. fainne an lae „Anbruch des Tages“.

bask. ardao „vin“ > ardo (0 ∞ n M 21 sq.) ardan-za „vigne“ > *ardn- > arno „vin“ < *war[i]dan- (r ∞ 0 M 8) kelt. *weidan- > ir. feadinne „labruscas“.

bask. arrats „nuit“ < *arakī (r ∞ d M 18) ir. *adakī > adaig id. < *w/bad/r- : bask. bar-t „hier au soir“, alb. bremē BA § 50. K w ∞ b cf. M 33.

bask. artz „ours“ = alb. *ars- > arí id. (s ∞ t M 19) kelt. *ar-to- < *w/b-ar- (r ∞ 0 M 8) gall. *ba[r]/t- „Bär“ > beti-dolen „βόξειον“ — > nvn. dijal. Petz „Bär“ — (b ∞ m M 7) kelt. matu- „Bär?“. Z d-prefiksom cf. prakavk. *d-ar-t- „Bär“ BA § 443, Bork Beitr. z. kauk. Spw. I 26.

bask. -aun-tz- „vestire“ < *waun- : kelt. *waun- > ir. fúan „lacerna“, q. v. s. v. *waun- § 6.

bask. azari „renard“ : aegypt. *wśr, q. v. s. v. w's-t § 6.

bask. azpi „dessous“, azpi-ko „esclave“ < *wasp- (p ∞ ph > f > h) : gall. -vassus vassallus „Lehensmann“, demin. *vaslittus „Bursche“, stkymr. guas „Diener, Jüngling“, ir. foss „Diener“ < *fass-.

bask. ehun „100“ < *w/b-e-khun- : xinalug. p-gan etc. Trombetti Orig. 111.

bask. e/iche „casa“, cha- < *w-e/i-tš[u]wa/e : maloazijat. σονα „τάφος“ (tš ∞ št M 7, w ∞ b/p M 33) lat. vestibulum „Vorhof“ etc., q. v. s. v. vestibulum § 6.

bask. eki, igu[n]-zki „Sonne“ < *w-i/e-ku/in (k ∞ g) *w-i-gun- > gall. vigneta „solis oculus“, q. v. s. v. vigneta § 6.

bask. ekuru „tranquille, ferme“, ekoratze „se taire“ < *w-e-kū/ōr- : kelt. *dē-wek(k)ūr- „un-ruhig“ > wild“ > ir. deochair „severus“; dekomponirano feuchuir „wild“, stkymr. guichir „effrenus“, nkymr. gwychr „tapfer“.

bask. *eltza- (l ∞ n M 21) *intza- „königlich“ (> eltza-ur intza-ur [: ur „noisette“], „βασιλικὸν κάρον“ > noix“) < *b/wel- ∞ *b/wen : bask. *i-a-beⁿ ∞ *i-a-bun > yabe yaun „maître“, phryg. βαλήν „βασιλεύς“ — > gr. δι-βάλανα „κάρνα Ποντικά“ Hesych. > Αἰδης βάλανος > jū-glans M 4 — (b ∞ w M 33) gr. θάνατος „maître, chef, roi“.

bask. *enada iñara* etc. „hirondelle“ < **wen(n)al-* : kelt. **vannell-* & **vennäl-* (> ir. *fannall*, kymr. *gwennawl*), rom. **vannellus* „Kiebitz“ (*n(n)* & *r* M 21) aegypt. **wrl* > **wrr wr* „Schwalbe“ BA § 416.

bask. *erhi* „dito“ < redupl. **w/per-phir-* BA § 92.

bask. *er-le* „Honigmacherin“ > Biene“ < **w/ber-* : rom. **brisca* „Honigwabe“, gr. *Bοισαι* „sie sollen den Aristaeos die Bienenzucht gelehrt haben“ BA § 86.

bask. *errañ* „bru, belle fille“ < **warrañ* < **warnn-* < **warsnn-* : rom. **wartsō/ā(n-)†* > sfrc. *garce* „Mädchen“, *gars* *garçon* „Bursche“ etc. REW 9510.

bask. *erre* „brûler“ < **werr-* (**e-wr-?*) : etrusk. *var* *verse* „ignis“ (*r* & *'* M 8) aegypt. *w'-w'-t* „Feuer“.

bask. **erroñ* > *erroi* „corbeau“ < **werronn-* (**e-wronn-?*) : baltoslov. **wārn-* „Rabe“, thrak. -/*f/qov-* „schwarz“ (*w* & *b* M 33) : ir. *bran* „Rabe“, gall. *Branno-* etc. BA § 192.

bask. *ertz* „bord, ourlet“, *e/r]z-paña* „lèvre“ : idg. dijal. **warsu-* „Lippe“, q. v. s. v. § 6.

bask. *esne* „lait“ < **b/w-e-žn-* : mingr. *b-ža* id., skyth. *Bvš-ωροι* . . . *βοῦς λυέλγοντες μόνη ταύτη τροφῇ χρῶνται* : gruz. *r-dze* „Milch“, svan. *ly-dže* : rom. **sa/ōnio* „Senne“ BA § 292, Trombetti Orig. 121. Cf. tudi kelt. **basn-* > **bann-* > ir. *bainne* „Milch“.

bask. *ezko* „cire“ : **wašk-* > lit. *vāškas*, slov. *voskъ* etc., q. v. s. v. **wašk-* § 6.

bask. *ibar* „vallée“ < **w-i-warr-* (*i* & *a* M 41) : gall. *Vaveris* vallis, q. v. s. v. § 6.

bask. *idi* „boeuf“ < iber. *Idu-* < **w-č-t/du'* (*č* & *n/l* M 18) lat. *vitulus* „Kalb“, q. v. s. v. *vitulus* § 6.

bask. -*ika* „1“ < **w/bit-k-* : bask. *bat* „1“, *bakar* „seul“ (*k* & *kh*) *behin* „une fois“ (*b/w* & *m* M 7) etrusk. *max* „1“.

bask. *ili* „città“, iber. *Ili-berri* „città nuova“, liby. *T-ili-bari* id. < **wil-* : kleinas. **fiλi-* > *"Iλιον*, hethit. *Viluša*?

bask. *il(l)e ulla* „cheveu, laine“ < **wil(l)-* : aegypt. *wl* > *ovλαι* „krauses Haar“ Trombetti Orig. 145.

bask. *izi-o* „accendere“ < **wē/r̥ts-* : etrusk. *verse* „ignis“, rom. **wastula* „Kuchen“ BA § 100.

[†] S *tš* cf. bask. *urchin-ch* „belette“, če ne < *urricha* „femelle“ + *unchi* „lapin“.

- bask. *odol* „sang“ < *w/bodol- : gr. βδέλλα „sangsue“ (▷ βδάλλω „sucer“) A 309.
- bask. *ogi* „pain“ < *b/wok- (o ∞ e BA § 371e) : phryg. βένος IT 84.
- bask. *on* „gut“ < *won- : aegypt. wn-f „sich freuen“ Trombetti Orig. 139 ali pa < lat. *bonum*.
- bask. *orein* „cerf“ < *w/borenn- (nn ∞ n) : alb. brjñ- „Ge- weih“ (n(n) ∞ nt) messap. βρέρτιον etc. VZ 286.
- bask. *-ots „Rind“ (cf. or-och[†] „veau mâle“) < *w-on-tš- (š < sh ∞ s) ind. vəsa-ga-s „Stier“, q. v. s. v. § 6.
- bask. *otso* „loup“ < *wotš- : aegypt. wnš > ovōv̄š „Wolf“.
- bask. *udare* „poire“ < *b/wud- : (b/w ∞ m M 7, BA § 224) madari id.

- bask. *urte* „année“ < *wurt- : etrusk. *vurt- „Jahr“ > Vortumnus > Vertumnus „annus vertens“ (r ∞ l M 6) etrusk. Voltumna (cf. etrusk. a-vil- „Jahr“) VZ 317.
- bask. *urzo uso* „palombe“ < *wūrdz- (dz ∞ zd M 7) : alb. *wūrzd- > *vü/r]đđ- > vid/t- id. IT 123.

c) V prednji Aziji nahajamo istotako *w*-formant in sicer kot prefiks in suffiks predvsem v severokavkaških dijalektih n. pr. avar. *w-ats* „Bruder“ : *j-ats* „Schwester“, *betšeda-w* „reich“ maskul. : *betšeda-i* femin. : *betšeda-b* neutr.; arči *dia w-i* „der Vater ist“ : *bua d-i* „die Mutter ist“ etc., kjer se *w*-formant nanaša na razumna bitja moškega spola in *d*- (*d/j* M 12 sq.) *i/j*-formant med drugim na razumna bitja ženskega spola. Raba kakor avar. *w-oļu* „die Liebe, deren Gegenstand ein Mann ist“ : *j-oļu* „die Liebe, deren Gegenstand ein Weib ist“, xürkan. *w-äḥ* „Gesicht des Mannes“; *d-äḥ* „Gesicht der Frau“ etc. Fr. Müller Grundr. III/2 49 sqq., Dirr Über die Klassen in den kauk. Sprachen 125 sqq. kažejo jasno na demonstrativno-anaforični izvor *w-* in *d/j*-formanta. Semkaj spadajo nadalje členom podobni prefiksi v protohethitskem dijalektu, kjer se pojavljajo k *šah* „böse“ tvorbe kakor *a-šah*, *i-šah* : *w-a-šah* „der Böse“ etc. Friedrich Eberts Reallex. I 135, o čemer tudi [Bleichsteiner Berichte des Forschungsinstitutes für Osten und Orient III 102 sq.] cf. V južnokavkaških dijalektih so ti prakavkaški klasni diskriminantni (*w*, *i* *j* *l*, *d*, *b*) le v petrefaktih ohranjeni, isto velja za *w-* in *t*-prefikse v lykijsčini, h čemur lyk. *t-e-hlus* *dd-e-pñnewe* etc. Sundwall Einheim. Namen d. Lykier 277 : **w-a-zala*, **w-e-hñte* etc. l. c. 241 sq. cf. Med

[†] *or-* „Junges“ kakor v *or-khatz* „chevreuil“ : *a-huntz* „chèvre“.

w- in *t/d*-prefiksom ter debлом nahajamo poleg *a/e*-vokala tudi *i-* in *o/u*-samoglasnike — cf. brez klasnega prefiksa lyk. *i-tlehi*, **u-trqqñti* etc. l. c. 277 —, tako da se da semkaj uvrstiti tudi lyk. **w-č-* v *Ovuγερις*, *Ovi-δερμα*, *Ovi-τασις* etc. M 4 sq.

§ 5. V palaeoevropskih (= predidg.) jezikih ni nikake sledi žive uporabe *w-* in *t/d*-prefiksa za „moški“ oziroma za „ženski“ spol, vendar sta se ohranila ta dva formanta v petrefaktih, kakor smo to konstatirali že za aegypt. *w-* ter maloazijatski *w-* oziroma *t-*. Domnevam, da bazira diferenca: predlat. *vulpes* „Fuchs“ : predalb. *ðel'pere* id. napram sumer. *lub* id., predgrk. *λύπη* etc. na alarod. **w-[ɔ]lp-* maskul. : **d-[ɔ]alb/p-* femin. (cf. tudi predsemit. **th-a-ɔlab-* < **paɔlabu* „Fuchs“). Istotako se morda sme predstind. *vyāghra-* „Tiger“, **vaghr-* > iran. **vagrah* > arm. *vagr*, npers. *babr* poleg prediran. **tig/hriš* > gr. *τίγρης* „tigresse, tigre“ iz alarod. **w-(i)-äghr-* maskul. : **t-ighr-* femin. izvajati; k $\ddot{a} \infty i$ cf. M 41. Ravnotako prehaja palaeoevropsko **w-aph-* mask. : **t-aph-* femin. (s $ph \infty p$ M 44 sq. k predlat. *apis* „Biene“) v pragerm. **waf-ān-* > **wabōn-* > stvn. *wabo waba* „Wabe“ (*b* iz *f* radi stnfrk. **wāfla* > nvn. *Waffel*) oziroma v predital. **tafān-* (> osko-umbr. > ital. *tafano*) > lat. *tabānus* „Bremse“; semkaj z izpadom začetnega *a-ē-* tudi predlat. *favus* „Wabe“. Na ta način se da slednjič spojiti predkelt. **t-arw-* „Kuh“ > maskul. **tarw-o-* > ir. *tarb* „Stier“ s predkelt. **w-erw-* „Stier“ > femin. **werw-ā* > ir. *ferb* „Kuh“ ter **a/erw-* z $w \infty b$ M 33 sq. dalje s predbalto-germ. **ă/ūrb-* v stnord. *arfr* „Ochs“, lit. *arboinas* id., ags. *orf yrfe* „Vieh“, ki je izvedeno z *b*-formantom M 17 iz predgerm. **ūraz* > stisl. *úrr*, stvn. ags. *ur* „Ur, Auerochs“. Vsekakor spominjata *w-* in *t-* v teh besedah na *w-* in *t-* za maskul. oziroma femin. v berber. dijal. **w-a-skur* > stat. anneks. *uskur* „Rebhahn“ in v *t-a-skur-t* „Rebhenne“. Istotako se da komaj *w-* in *th/d-* v predgall. **w-o-ges-* „Fichte“ > *Vogesos* > *Vosegos* *Vo/asagus* „Vogesen, Vosges“ : alp.-roman. **d-a-g[e]s-* > **daks-ia* > (oziorama z gall. *ks* > *xs*)[†] **dasia* „mit Nadeln versehener Ast von Tannen, Fichten etc.“ REW 2481 = alp.-nvn. *dachsen tāsen* Battisti Studi di storia lingua. 43, *Dax* „Tannenzweige“ — kar stavi Schweizer ZONF II 44 k lat. *texere* „weben“ — napram predkelt. **ges-ūst-* > ir. *gius* „Kiefer“ ločiti od *w-* in *t-* v berber. dijal. *a-saf*, stat. anneks. *w-a-saf* „chêne à glands doux“ : *t-a-saf-t* „Ballotaeiche“, čigar *-saf-*

[†] Poleg gall. *ks* > *xs* pr. tudi staroevropski *ks* > *s(s)* IT 101, M 10 (n. pr. *Ἄξιάκης* > *Asiaces* etc.) ter ligur. **w-e-[g/s-* „Fichte“ v *Vesulus* pinifer.

spajajo s predlat. **süfar* > *süber* „Korkeiche“. Dočim spominjam glede *t*-prefiksa v staroevropščini na BA § 498, IT 121, M 4 ter na berber. > lat. *t-a-* v *ta-buda*, *ta-marix*, *ta-gantes* — *ta-minia* „eine Pflanze mit roten Beeren“ : *minium* „Zinnober“ IT 87 — etc. Schuchardt Roman. Lehnw. im Berber. 16, hočem v sledečem na kratko omeniti staroevropske *w*-prefigirane besede. Pri predslovenskih besedah je poleg *w*-prefiksa upoštevati tudi slovanski stavčnofonetični *v*- — predvsem pred labijalnimi vokali — in pri slovanskih krajevnih imenih predlog *vr*; v baščini sta prabaški *w* in *b* sovpala v *b*, tako da ni mogoče ločiti *w*-prefiksa od *b*-prefiksa. V keltščini konkurira s staroevropskim *w-o*-prefiksom idg. **upo* > kelt. *wo*-predlog. Poleg tega nahajamo tudi v indogermanščini verbalni prefiks *w-* n. pr. **w-ers-* : **ers-* „regnen“, **w-erdh-* : **erdh-* „wachsen“ etc.; nominalnega *w*-prefiksa v idg. po mojem mnenju ni izvzemši pri deverbativih. Slednjič je *w*-prefiks lahko tudi le dozdeven, če upoštevamo pod⁴ obravnavani staroevropski *w* > *θ*-prehod.

§ 6. bazter bask. „coin, angle“ < **w/b-a-s'ser-*
: bask. *ziri* „coin, cheville“.

beazum-a > *beazun* bask. „fiel, amertume“ < **w/b-e-asum-* (*mwp* M 7)
: gr. *ἄσπιτρον* > *ἀψίτρον* † „absinthe“ — cf. germ. **wazi-mōd-* id. s. v. —, bask. *zam-in*, *samin* „amer“.

begi bask. „oeil“ < **w/b-e-ki'* (*r∞š* M 24)
: bask. *i-kus-i* „voir“, *i-kar-tu* „regarder“, *i-ker* „visiter“,
**kš-* > *so* „regard“, **ich + so* (cf. *ichi* † „laisser“) > *ichu* „aveugle“,
ir. *ci-* „sehen“, kelt. **w-e-kā-* > ir. *fech-*, *feg-* (> *féch-*, *fég-*) id.

beharri belarri bask. „oreille“ < **w/b-e-khar-*
: ing. *qur* „Ohr“ BA § 47; morebiti bask. *i-ra-kurr-i*
„*machen hören > lire“.

† Cf. tudi gall. **opsin-* > **ocsin-* v *al-oxinum* „Wermut“.

† Cf. tudi iber-aquit. *-itz-* v **caisar = caesar* „dimitte“ — cf. Holder s. v. *caesar*: „namque Gaius Iulius Caesar, cum dimicaret in Gallia et ab hoste raptus equo eius portaretur armatus, occurrit quidam ex hostibus, qui eum nosset, et insultans ait, *caesar*, *caesar* (cecos ac *caesar*), quod Gallorum (pač Akvitancev v Galliji!) lingua „dimitte‘ significat: et ita factum est, ut dimitteretur“ —, če iz **k-a-itza-* „tu dimitte hunc“, h čemur cf. bask. *h-*, *-k*, *hi* „tu“, *i/utz-i* „laisser, cesser, abandonner“, *ar* „celui-là“ ter tvorbe kakor *h-a-bil* „geh!“ (: *i-bil-i*), praet. 2. pers. *h-enkarren*.

behatz bask. „doigt, ongle“ < *w/b-e-hatz
: bask. *hatz* id.

behorbi gor(r) bask. „jument“ < *w/b-e/i-ghor- (o ∞ e BA § 3716)
: skyth. *g(h)err- „equus“ > Γέρρος „Konka (: konjb)“.

bide bask. „chemin, route“, *bida-tu* „guider“ = rom. *wīda
„Fremdenführer“ < *w-t-da (0 ∞ r M 8) bask. *bi-der* „fois“
: bask. *e-dir-en* „*treten auf etwas > finden“.

bihar bigar bask. „demain“ < *w/b-i-ghar- (gh ∞ 0 M 6)
: bask. *ar- „matin“ > *ar-t-izar* „l' étoile du matin“ (0 ∞ g M 6) *gor- > *goiz* „matin“.

bihotz bask. „coeur“ < *w/b-i-kho'-s'ts- (s's ∞ t M 19) *kh't-
: aegypt. h'tj hñt h̄t „Herz“.

bihurri bask. „tordu, pervers“ < *w/b-i-khuR- (u ∞ e BA § 3716)
: bask. *o-ker*, *o-i-her* „oblique, tortueux, borgne“ BA § 25, 47, 683.

bizar bask. „barba“ (s ∞ t/d M 19) *bidar* „mento“ < *w/b-i-t/sar-
: kür. čar „peli, capelli“ etc. Trombetti Orig. lingu. basc. 117.

bizi bask. „vie“ < *w/b-i-tsw-i
: etrusk. zivas „lebend??“, sval-ce „vixit“ BA § 441.

Vabar liby. „FN“ < *w-a-bar- (b ∞ w, a ∞ i M 33, 41)
: bask. *i-ba/rj/i* „rivière“ etc., q. v. s. v. *Vaveris*.

vacca lat. „Kuh“ < *w-a-bk-
: bask. behi id. < *bakħ- etc. BA § 19.

Vadāvero iber. — cf. „fractis sacrum Vadaveronem montibus“
Holder s. v. — < *w-a-dāwer-

: thrak. -dava „*Fels > Burg“, etrusk. ϑau[e]/r- „*Fels > Grab“, lemn. *tavar-* BA § 887.

vađabā ind. „Stute“

: etrusk. δάμρος „ἵππος“ < *dabn-, lit. *dobilaī* „Pferdekraut
> Klee“ (ā ∞ ē) slov. dé[b]-tel-j- id. (b ∞ m M 7) də-tel-j- id. PE 24, M 19.

*vafr- > *va[h]r- (z etrusk. f > h) etrusk. „histrio“ (> lat. dijal. *vafer* „pfiffig, verschmitzt“; lat. *vabrum* „varium“, *varius* „mangfaltig, bunt“) < *w-a-phr-

: etrusk. *persu* > lat. *persona* „die Rolle, der Karakter einer Person, Larve, Maske des Schauspielers“ < *pher-sōn M 48.

- *vagdana- ar. „Kopf“ (> avest. *vaydāna-*) < *w-a-kd-
 : *a-kd- „caput“ > gr. ὕδνς· ὕγγος Κοητικόν Hesych. (d ∞ tš M 19) etrusk. *cass- „Kopf“ (a ∞ o BA § 371e) gr. κύτα PE 28.
- valabhi* *vađabhi* ind. „First, Zinne, Söller“ < *w-a-labh-
 : gr. λόφος „colline“, ligur. *a-l(e)b-* „Burg“ etc. M 45.
- vanga* gall.-lat. „eine Art Hacke oder Karst“ < *w-a-ng-
 : lit. *tit-nagas* „Feuerstein“, pr. *nagis*; slov. *nož* „couteau“ radi let. *nazis* hitreje k -noziti, komaj < *nagjv, če let. *nazis* < nožv.
- vangam* ind. „Zinn“ < *w-a-ng-
 : *nāgam* „Blei, Zinn“ etc. M 26.
- ✓ *vapъno* (> sekundarno *vapiti*) slov. „Kalk“ < *w-ā-penn-
 : ligur. *Penninus* > *Poeninus* mons; etrusk. *Appenninus* (< Ā-p-) mons, *pen-θ-na* „Stein“, lat. *Penates* „Götter des Herdfeuers“† (če iz *pen „Stein > Herd“) PE 5, M 47.
- Vardaei* illyrothrak. < *w-ard-
 : Ἀρδαῖοι, gr. (Attika) Ἀρδηττός mons (če ne k idg. *(w)a-x-rāxdh- „hoch“ > lat. *arduu*s, gr. ἀρδός).
- Varunas* ind. „Gott des Nachthimmels, der Gewässer“
 : hethit. *arunas* „Meer“ Kretschmer KZ 55, 75.
- Vasal(a)etus* liby. „BN“ < *w-a-salet-
 : lat. *saltus* „gebirgiger, waldiger Landstrich“ (a ∞ ī M 41)
sil-ua „Wald“, *Sīla* saltus.
- *vasāpara- ar. „Igel“ (> avest. *vanhāpara-*) < *w-a-sāpar- (r/l ∞ t M 13)
 : gr. σπάταγγος σπάταγος σπατάγγης „ericius marinus“.
- *vasc- rom. „Ekel“ (> špan. *basca* „Ekel“, *bascar* „Ekel haben“)
 < *w-as-k-
 : rom. *asc- (> špan. etc. *asco*, log. áskamu, stfrc. *ascre* etc. REW 700) : bask. *hats* „dégoût“; *as-ki* „assez“, *ase* „rassasié, rempli“.
- Vaveris* vallis gall. < *w-a-wer- (a ∞ i M 41) bask. *i-ba/r/i* „rivière“ > *i-bar(r-)* „vallée“ (b < w)

† K *pen- „Herdstein > Herd“ tudi πενέστης PE 5 kakor *ognjv* : *ognjistv* „mancipium“, etrusk. > lat. *ātrium* „*Herdraum > Mittelraum des altital. Hauses“ (: *hadra* id est *petra* [r ∞ 0 M 8] ἄδιας „έσχάρα“ M 47) > etrusk. *etera* „πενέστης“ z etrusk. a ∞ e.

: rom. **vai-ca* (= iber. *Voica*) > *vēca* „Aue, fruchtbares Feld“, redupl. **ver-vēcāria* „bebautes Feld“ M 35.

vazī-[†] avest. „säugend (von der Kuh)“

: ind. *aht* „Kuh“.

vāšī ind. „Axt“ < **w-ātšī* (*ā* ∞ *a* VZ 267) s *tš* > idg. dijal. *ts̥*

: ind. *par-ašu-š* id. Radi alarod. **waxtš* „Erz“ M 33 je najbrže računati z *w-* > *θ*, o čemer zgoraj pod ⁴ cf.

vāsagas ind. „Stier“ < **w-ans-* (*s* ∞ *sh* > *ś* M 7)

: ind. *anad-vān* „Stier“ < **anaž-* < **anaš-*, bask. (?**wontš-* >) **otš-* v *or-och* „veau mâle“, kauk. dijal. *oc*, *unsca* „Stier“ etc.

Vectis „*Iktiç* kelt. „brittan. Insel mit Zinndepot“ < **w-i-kt-* (*kt* ∞ *gd* v kompozitu IT 78)

: ir. **krax-gd-* > *créd* „Zinn“ M 29.

Velēbit shr. < **w-elebū(n)t-* (cf. illyr. -(n)t- v *Sarute*, *Dallunto*)

: *Aλβιον* *ὅρος*.

Veles slov. „Seelengott“ < **w-e-leps-* (*e* ∞ *a* BA § 371₆)

: etrusk. **laps-*^{††} > **las-* > stlat. *lases* „Geister“ (: etrusk. *lupu* „mortuus“, q. v. s. v. *vopīscus*); s *s* ∞ *ss* VZ 267 cf. lat. *lessus* „Totenklage“.

velb(l)qds slov. „camelus“ < **w-ulblānd-* + *velb-* „magnus“ (vje najbrže še le slov. *v-* pred *z-!*)

: got. *ulbandus* (< *ɛlēgavnt-?*) < **ulblānd-* < **ultbl-and-* < **ultibil-* < arm. *ułt* id. + assyr. *ibilu* „Dromedar“ in *-and-* kakor v skyth. *τάρανδος* „Renntier“.

Velpi montes liby. < **w-elp-* (*a* ∞ *e* BA § 371₆)

: ligur.-raet. *Alpes*.

Venavis Piémont — cf. „In Venavis, in valle Segusina“ — < **w-e-naw-*

: rom. **nava* „Hoch- oder Tiefebene, die von Bergen eingeschlossen ist“ = bask. *naba* DAN 374.

venna rom. „kleine Schleuse, Mühlgraben“, raet. *Vennones* < **w-enn-*

[†] Sem *z* *a* ∞ *ai* BA § 371₆ tudi ind. *vēhat* „eine schlecht oder gar nicht kalbende Kuh“?

^{††} K *ps* > *χs* > *s(s)* cf. etrusk. *culsu* „Unterwelten göttin“ : gr. *Καλυψώ* „eine Todesgöttin“ BA § 7.

: *enn- > raet. *Aīros Aenus* "Eros, in „Inn“ Ettmayer GRM II 304.

veprēs lat. „Dornstrauch, Dornbusch“, slat. „Brombeere“ < *w-e-pr- (p ∞ b)

: *br „Dornstrauch, Brombeere“ > stvn. brāmo brām-beri etc. (b ∞ m M 7) gr. μόρον μόρον „Brombeere > Maulbeere“ > lat. mōrum, sir. merenn „Maulbeere“ (r ∞ 0 M 8) dak. μαυτεլа, alb. man^d, gr. *bānt- > βάτος „ronce, mûre sauvage“.

verpa lat. „männliches Glied“ < *w-e-sap-

: ind. *sapas* „penis“, lat. sōpio id., gr. Πόι-ανος (p ∞ m M 7) arm. *ham-kh* „penis“.

vespertilio lat. „Fledermaus“ < *w-e-spər- (s ∞ t M 19; ο ∞ ū)

*-tapūr-

: slov. /x/ne-topyrjь id. (p ∞ w M 33) lat. saurix „eine Eulenart“. K xne- „Haut“ = lit. ši-kšnō- cf. IT 101; *tpr ∞ *(t)š(w)r k bask. sabur- „souris“ (če ne iz sagur-, čerk. tsgo, liby. ζεγέρης; cf. pa berber. dijal. w ∞ ww > gg(w) Basset Études 5), berber. dijal. a-me-tchouriai „Fledermaus“.

vestibulum lat. „Vorhof, Vorplatz vor dem Hause“ < *w-e-stub-

: slov. v-stuba (: germ. *stab- „Stube“), lyk. *i-stuba-zi „Häuschen (für Tote)“ > isbazi „σορός“ VZ 307.

vēsarās ind. „Maultier“ < *vēras < *w-e-išr- (r ∞ n M 21) : arm. *e-išōn- > eš > išan-kh „âne“

: *išn- > gr. ἵρπος† „jeune mullet“ (i ∞ a M 41) gr. *ἄρπος > ó ὄρος „âne“.

† S 0 < ' ∞ g/k M 6 cf. γίρπος kakor slov. v-eprъ : lat. aper : gr. κάπρος; slov. gun-ja „(Ziegen)pelz“ (au ∞ u BA 3716) gall.-lat. gunna : gr. ἵρπας αἱς ἀρπα Hesych. : bask. *w-a-un(n)- > j-aun-tzi „vestire“ = ir. fúan „lacerna“ poleg *w-a-khunn- (cf. tabasar. qun Trumbetti Orig. 130) > bask. ahuña „capretto“, ahun-tz „capra“. K *gaun- morebiti z n ∞ 0 M 21 illyr. *gauⁿ-dzap- > alb. gezof „Pelz“ iz *gauzaf (f < p-s), gr. γαυσάπης (s σ napram *dzⁿkakor v illyr. Λασσαρήται : λάζος etc. Krahe Alt. balkanillyr. geogr. Namen 86); *dzap- komaj z dz ∞ t/d M 19 k gr. τάπης τ/δάπης „tapis“ (a ∞ i M 41) gr. διφ-θέρα „peau apprêtée“ s -t(h)a^r- (kakor etrusk. capys : lat. a-ccipiter BA § 42) iz *dip- ∞ *tsapp- (M 19) > alb. t-sap = illyr. *tsapp- „Ziegenbock“ REW 9599.

*věkъša slov. „Eichhörnchen“ < *w-ě-kusj- ($u \approx o$ BA § 371e) ↗
 : rom. *kosja id.

Viadua illyrothrak. < *w-ě-adu^r- ($o \approx r$ M 8)
 : slov. *adur- > Odra id.

victima lat. „Opfertier, Opfer“ < *w-i-kt- „divinus“ (cf. etrusk.
 aesar „deus“ > gr. ἵερος „sacré“ > ἴερον „victime“) < *w-i-kt-
 : *g/ka^xt- „Gott“ (> germ. *gub- > *gud- etc.) VZ 278.

Victumulae < Οὐικτό-μελα gall. „Goldberg“ < *w-i-kto „Gold“ +
 kelt. *mello- „Hügel“
 : gr. κύτιος „Goldregen“, κύτινος „Goldapfel > φοίνη“
 etc. M 3.

vidla slov. „Gabel“ < *w-ě-dh[u]l-
 : etrusk. *dhúl-skən- > lat. *pu[ll]scəna > fuscina „Dreizack“
 ($l \approx n$ M 21) etrusk. *dhun „3“ > thane- ū; *skən- < *-skēn-, cf. lat.
 s(a)cēna „Haue des Pontifex“.

vigaria gall.? „Gerstenkorn im Auge?“, cf. Holder s. v. <
 *w-i-gar-
 : arm. gari „Gerste“.

vigneta gall. „solis oculus“ < *w-i-gn-
 : bask. *i-gun- „Sonne“ > igu-zki : e-gun „Tag“.

vigēnjb slov. „Schmied(e)“ < *w-ě-gubn-j- ($u \approx o$ BA § 371e) ↗
 : kelt. *gobann- „Schmied“ M 42.

vingarius rom. (Švica) „Rötel“ < *w-ingar-
 : *i-n-gar- „rot“ > bask. ch-ingar „étincelle, braise, charbon“,
 iñar inhar : gorri „rot“, gar „Flamme“.

virajb slov. „Paradies“ < *w-ě-rāju- (če ne iran. po Vasmerju
 iz *vѣ Ir-!)
 : rajb id.

virgo lat. „Jungfrau, Mädchen“ < *w-i-ragōn- ($g \approx k$)
 : etrusk. *racōn- > racun-eta „Beiname einer lasa“, *rac/g-
 a/njt-ia > ital. ragazza „Mädchen“; etrusk. *t-a-rcet- M 4 > Taget-
 „Name eines Götterknaben“ = Τάρων Schultz Roscher My-
 thol. V 4.

Visla slov. (s ks > s napram kš > kx > x M 41) = germ. *Wixsl-
 < *wiksl- (ks ≈ sk IT 101) lat. Visculus < *w-ě-skl- (: *t-ksl- > slov. Isla
 „pritok Visle“ Brückner Słownik 624)

: balt. > aegypt. *sacal* „Bernstein“ ($s \infty st$ M 7) slov. *stb̄klo* „*Bernstein > Glas“; **w-i-st/kj-l-* > germ. **Wistlō* „Weichsel“ = lat. *Vistula* M 51 sq.

vispillo vespillo lat. „Leichenträger für Arme, Leichenräuber“ < **w-i-sp-*

: lat. *sepelio* M 5 ($s \infty d$ M 19) *sandapila* „der gewöhnlich von sechs (: etrusk. *śa* „6“, *śem-pal-* „6 + 2“ = *Xoffer* „October“) Trägern getragene Holzsarg für ganz Arme und Verbrecher (cf. *hexaphoros* „Totenbahre“) M 34.

viteḡs slov. „eques“ < **w-i-tēm-g-* ($t \infty d$)

: etrusk. *δάυρος* „ἵππας“, slov. **dēm-tel-* „Pferdekraut“ > *dētel-* „Klee“ ($m \infty b$ M 7) **dēb-tel-* > *dētel-* id. etc. M 5. Cf. tudi *zgoraj* ind. *vađabā* „Stute“.

**vit(ə)v-* etrusk. > *e-vitiu-* „Vollmond?“ > ital. **e/vjidu-* (> osk. *eiduis*, lat. *idūs* „Monatsmitte“) < **w-i-diw-*

: etrusk. *tiu* „luna, mensis“ BA § 201.

vitulus lat. „Kalb“ < **w-i-tel-*

: slov. *telę* id. M 5.

vitapas ($t \triangleleft t?$) ind. „Ast, Zweig, Ranke, Busch, Strauch“ < **w-i-tap-* ($t \infty ts$, *i* ∞a M 19, 41) lat. *vaspix* † „ein dichter Büschel“ (*a* ∞e) lat. *vespix* „dichtes Gesträuch“ < **w-a/e-(t)s(a)p-*

: lyk. *tumῆna* „ὅαβδός“ < **tupn-* BA § 602.

vivylga slov. „oriolus galbula“ < **w-i-wīlg-* : *i-vylga* id.

: *vylga* id.

vīdulus lat. „ein geflochtener, mit Leder überzogener Korb“ < **w-i-dhul-* (*u* $\infty \bar{u}$ VZ 267)

: gr. *θέλανος* „sac (de peau)“.

vipera lat. „Viper“ < **w-i-par-*

: gr. *παρώντας* „Art Schlange“ A 298, VZ 307.

† -k- v *vaspix vespix* kakor n. pr. v ligur. (Taurini) *araviceli raviceli* (Holder s. v. *aquiceli*) „pitydia e pinastris“ : alp. **arulla* „pinus cembra“ Battisti Studi 44 (*l* $\infty \theta$ M 15) nvn. dijal. *Arve*, ki je sroдno z etrusk. *Rav-enna* M 2 radi pinjskik gozdov v okolici PW Realenc. s. v. 302; -l- v *araviceli* kakor v alp. **frausula* „Rose“ (*au* $\infty u/o$ BA § 3716; *f* ∞w M 47) : lat. *[v]rosa*, lat. *insula* : gr. *ῥῆσος* etc.

visumarus gall. „Klee“ < *w-*t*-sumār- (*u* ∞ *ei* M 16, A 299; ā < ō ∞ o)

: gall. μερι-σειμόριον (*ei* ∞ *i*) ir. seamar (ō ∞ ai) germ. *smair-. Radi „trifolium“ k kauk. dijal. sum† „3“ etc. ali pa kot „Pferdekraut“ s s ∞ d M 19 k slov. *dę-tel-j-* „Klee“, q. v. s. v. *vitegə*; bask. *zamari* „cheval“ M 5 se smatra za rom.

v̄rt̄s slov. „hortus“ (: *v̄r[to]-t̄sp/b̄* „hortus, spelunca“ : etrusk. *tupi* M 5 = kar. *taβa* „πέτρα“ ?) < *w-irt-

: illyrothrak. *irt- < *hortus* (cf. č̄b̄v̄s < *cupellus* etc. IT 97).

vjéðule alb. „Hamster oder Dachs“ < *w-ebdžul-

: baltoslov. *ābdž[u]r- (*ābtš[u]r-?) > pr. *wobsrus*, lit. *obšrūs* (a ∞ ē BA § 3716; r ∞ 0 M 8) slov. *ebdžu- > ézu- „Dachs“.

Vobesca iber. „Wald bei Bilbilis“ < *w-o-beš- (*o* ∞ *a* BA § 3716) : rom. *a-bs-us* „unbebaut“

: bask. *baso* „forêt“.

Vogesos > *Vosegos* *Vo/asagus* gall. „Vogesen, Vosges“ < *w-o-ges-†† (*o* ∞ *e* BA 3716 in *ks* > *s(s)* M 10) ligur. *Vesulus pinifer*

: *gesüst- > ir. *gius* „Kiefer“ (*g* ∞ *k*) germ. *kezn- > *kēna- „Kien“, jslov. dijal. *ma-cesn̄s* (*ke* > *ce* !) „Lärche“.

volpes lat. „Fuchs“, lit. *vilpišys* „wilde Katze“, (+ idg. *ulkʷos „Wolf“) germ. *wulfaz „Wolf“ < *w-ɔlp-†††

: gr. ἀλώπηξ „Fuchs“, lit. *lāpē* id. etc. (+ *d*- alb. δ-élpere (*d* ∞ *th*) semit. *p-a-ɔlab-u id.

*vo(m)pir̄s slov. „Vampir“ < *wampīr- < *wappīr- (*mp* < *pp* VZ 324) < *w-āpīr- (*ā* ∞ *ē* BA § 3716)

: gr. *ἱπιϙ- (*r* ∞ 0 M 8) ἱπιϙλος „cauchemar“ (*p* ∞ *b*) ἥβαντες... νεκροί Hesych.; lat. *vappo* „animal est volans, quod vulgo animas vocant“?

† Cf. tudi gr. *σαμ-β- „3“ (-*b*- je pluralformant!) v σαμβόνη „dreieckiges Saiteninstrument“.

†† S femin. *d*- cf. *d-a-[k]s- (*ks* > *s* M 10) > rom. *dasia „mit Nadeln versehener Ast von Tannen, Fichten“, nvn. dijal. *Dax*.

††† Semkaj morebiti tudi lat. *lupus* „Wolf“ (*l* ∞ *r* M 6) o.-sab. *hirpus* id. (*h* < *o*?) in slednjič s *p* ∞ *b* gr. Ἰρβος „Vater des Alo-pekos“.

vopīscus† (*o = ō?*) lat. „einer von Zwillingen, der zur Welt kommt, nachdem der andere, zu früh geborene, gestorben ist“ < **vojop-* (*j* ∞ *l* M 12) gr. *[*f]όλωφώιος* „funeste?“ < **w-o-lop(h)ō*

: etrusk. *lupu* „mortuus“, gr. ἀ-λιβας „νεκρός“, Ἀλό/ιβας „Hades heros“, lat. **Lub-* > *Libitina* „Leichengöttin“ (*l* ∞ (*j*) M 12, 15) gr. οὐβαντες „νεκροί“.

vyāghras ind. „Tiger“ < **w-i-āghr-* : **w-aghr-* > iran. **vagrah* > arm. *vagr*, perz. *babr* (*ă* ∞ *i* M 41) **ighr-* (+ *t*-prefiks M 4) : iran. **t-ighr-i-ś* > **tigriś* > gr. τίγρης „tigresse, tigre“.

w's-t aegypt. „ein fuchsköpfiger Schutzgott“ < **ws'* (*'* ∞ *r* M 8) **wśr* < **w-śr* : bask. *[w]a-zari* „renard“ (*w* ∞ *b* M 33) βασσάρης ἀλώπηξ παρὰ Κνομαλοῖς (= kopt. βαšoo „Fuchs“), βασσάραι χιτῶνες, οὗς ἐφέρονται Θράκαι Βάκχαι Hesych. (*s* ∞ *t* M 19) βαθύδρη γαλῆ ικτῖνος, ὑπὸ Ανδῶν Hesych.

: karata *sare*, andi *sor* „volpe“ etc. Trombetti Orig. 114.

**waħa/ōn-* germ. „Wabe“ < **waph-ān-* (*n* ∞ *l* M 21; *a* ∞ *e*) **wéf-l-* > stnfrk. **wāfla* > nvn. *Waffel* etc. < **w-a/ēph-*

: lat. *apis* „Biene“ (*p* ∞ *ph* > *f*) **fa-w-* > *favus* „Wabe“, **t-afān-* (> osk.-umbr. > ital. *tafano*) > *tabānus* „Bremse“ s *t*-prefiksom M 4.

**wag(ō)n-* germ. „Kiesel“ (> stvn. *waggo*, svn. *wacke*) < **w-a-g(ō)n-* : berber. dijal. *a-ggun*, anneks. *w-a-ggun* „Gestein“

: illyrothrak. **gon-* „λιθος“ v dak. γονο λιθα „λιθο σπέρμιον“, rom. **gan-da* „Geröllhalde“ etc. BA § 72.

**waizda-* germ. „Waid“ < **w-ai-zda-* (*0* ∞ *r/l* VZ 273; *ai* ∞ *i*) **w-i-zdel-††* > got. **wizdila* (*zd* ∞ *ts* M 7) gr. **w-i-tsa-t-* > *ἴσατις* (*ts* ∞ *t* M 19) **w-i-t(u)r-* > lat. *vitrum* „Waid, Glas“, gr. *ἀ-φιτυρον > *ἴτυρον* < **w-(a)i-zda*(*l*)- ∞ **w-i-t(s)a*(*r*)-

: γδην ∞ γδηλ/ρ „blau“ > bask. redupl. *[t]ur-din* „bleu“, *urdinbelar* „Waid“, berber. γδλ „bleu“ ∞ γδν-κ id.; k bask. *t-* > *0* cf. liby. Ἄσ-τάρη „Inselname «Wasser-zwischen»“ : bask. *arte* etc. BA § 542 ter obširno M 27.

† -*sk-* morebiti k gr. σκωτικη Hesych., etrusk. šek- „filia“; komaj z metatezo k -*cs-* v etrusk. *rata-cs* „frater?“ (= gr. *χασσ-ν καστηνητος „frère“?; praoblika **w-o-[l]opu*⁻*i-ks-* oziroma **w-o-[l]opu*⁻*i-sk-*?), *husiur* „progenitus“.

† Semkaj komaj ind. *vāidūryam* „Beryll“ z *d* < *zd*.

*walth- > germ. *wálpu- „Wald“ ($a \approx e$) germ. *wélpia- „wild“, kelt. *welth- (\triangleright stbret. gueld- „indomita“, kymr. gwylt „wild“, korn. gwyls) \triangleleft *w-a/e-lth- ($t \approx ss$ M 19)

: gr. ἄλσος „bois“, slov. *lēss- \triangleright lěšť „Wald“; *la*t/ts- pač k germ. *lat(t)h- \triangleright *lap(p)- ($h \approx 0$ M 44) *latt- „Brett, Bohle“, kelt. *s-latt- M 5 \triangleright ir. slat, kymr. llath „virga, pertica“ ($l \approx 0$ M 15) lat. asser „Latte“, bask. zur „bois“ \triangleleft *asúr-.

*walp(i)ō germ. „Wau“ \triangleleft *w-a-lth- ($0 \approx \check{u}$ kakor gr. οἰσπότη : οἴνυχος) : lat. lūtum id., če ne iz *wl- \triangleleft *w[al]l-.

*wanestu- ($a \approx e$) *wenest- germ. „Wanst“ ($e \approx \partial$) ind. vaniṣṭhuś „Mastdarm“ \triangleleft *w-a/e-ne/əst(h)- (st $\approx ts$ M 7)

: etrusk. netśvis „haruspex“; *nētsu^r M 8 spada s ts $\approx t/d$ M 19 k slov. nēd̄ro „κόλπος“ (*vn̄ nēd̄ra \triangleright vn̄ ēd̄ra!), gr. νηδός „ventre“ IT 89, *w-e-ntl-, q. v. s. v.

*wandu- germ. „Erdratte, Maulwurf“ \triangleleft *w-a-mth/d- ($th/d \triangleleft th/t$ $\approx r \triangleright tt$)

: rom. motta „Erdhaufen (\triangleright dijal. ,Maulwurfshügel‘)“; cf. z a $\approx i$ M 41 tudi gr. ἕρδουρος ἀσπάλαξ Hesych., vendar najbrže izposojeno iz ind. unduruš „Maus oder Ratte“, ki je tudi iz *w-u-nd- razložljivo.

*wang- (\triangleright got. waggs „Wiese \triangleright παράδεισος“) \triangleleft *w-a-mg-
: kelt. *mag- (\triangleright ir. mach „campus“, gall. -magos).

*wangan- germ. „Wange“ \triangleleft *w-a-mg- ($n \approx l$ M 21)
: lat. magulum „Mund“, *mag-s- \triangleright māla maxilla „Kinnbacke, Kinnlade“.

*wantu- germ. „Fausthandschuh“ \triangleleft *w-a-mt-
: *măt- \triangleright stkymr. maut „Daumen“, ir. mér „Finger“ \triangleleft *ma/etr-, arm. matn id.

*warph- kelt. „collum“ — s „collum \triangleright kolsť“ tudi lit. várpa „Ähre“ — (\triangleright *warr- \triangleright ir. farr „Bettpfosten“, kymr. gwâr „the nape of the neck“, stkorn. guar „collum“) \triangleleft *w-ă-rph- ($r \approx l$ M 6)

: bask. lepo „cou“.

*warsu- „Lippe“ (\triangleright pr. warsus, stnord. vorr) \triangleleft *w-a-rs- (s $\approx l$ M 24) *w-e-rel- \triangleright got. waſrilo

: bask. e-rtz „bord, ourlet“, *erz-pań- \triangleright ezpaña „lèvre“ — seveda je računati tudi z bask. w- \triangleright 0 zgoraj⁴ —, aegypt. *rl \triangleright *rj \triangleright r’ „Mund“.

**waru/iþa-* germ. „Werder“ (> ags. *warop*, stvn. *warid* etc.) < **w-ar-(u-i)th-* (*a* ∞ *e*) kelt. **w-er-t-* > ir. *fert* „Hügel“

: lat. *ārae* „Felsbänke“, *āra* „Altar“; gr. **ōr[u]t-* > ὄρτος, βωμός Hesych., **oru-m-(b)-* > ὄρυμος ὄρυμβος, βωμός Hesych. adnot. δοτός.

**wa*xsa*xn/r-* (k *n* ∞ *r* cf. M 21) „Blut, Ader“ (> kelt. **wesar-* „Blut“ > kymr. *gwyar*; ital. **wesn-* > lat. *vēna* „Blutader“, ar. **wasu(n)-* „Blut“ > avest. *vohu(n)-* [*a/e* ∞ *ai* BA § 3716] germ. **waisun-dī* „Ader“ [cf. stvn. *weisunt*] > Luft-, Speiseröhre“) < **w-a*x-sa*xn/r-*

: lat. *aser* „Blut“, gr. ἔρη, ind. *asṛ-k asnas*, let. *asins* : lat. *san-gu-en*. Semkaj tudi bask. **san(n)-* > *zan* „veine, nerf, racine“, **i/u-sa/en(n)* > *izai* „sangsue“, *u-sen-a* id. ([*w*] ∞ *m*) *a-nitcha* id. Koren najbrže **mo-šon-* ∞ **wo-šor* > *[*w*]o-šor BA § 439.

**wast-* > lat. *vastus* „weit“ (*t* ∞ *d*) kelt. **wazd-* > ir. *fot* „Länge“ < **w-a-st/d-*

↳ : slov. *setv(n)v* „extremus“ (*s* ∞ *r* M 24) bask. **rutin* > *ur-ruti*, **urrut[i]n* > *hurrun* (*u* ∞ *i*) **urritn* > *urriñ* „loin“.

↳ **wašk-* „Wachs“ (> lit. *vāškas*, slov. *voskv* [*šk* ∞ *kš* IT 101] germ. **waxsa-*) < **w-ap-šk-*

: lat. *apis* „Biene“, q. v. s. v. **waþa/ðn-*.

**waun-* kelt. (> ir. *fúan* „lacerna“) = bask. **w-a-un-* (> -*aun-tz-* *j-auntzi* „vestire“)

: gr. ὑπάνας · αἱς ἀγοια Hesych. etc., q. v. adnot. s. v. *vēsaras*.

**waxta*xl-* germ. „Wachtel“ (> stvn. *wahtala*, ags. *wyhtel* etc.) < **w-a-kta*xl-* (*l* ∞ *r* M 6)

: lat. *cōturnix* id. (-*nix* po *cornix*).

wazimōd-* (wezamōd-?*) germ. „Wermut“ (stvn. *wer(i)muota* *weramōte*, ags. *werpōd* etc.) < **w-a-sem-ānθ-* (*m* ∞ *p* M 7, *0* ∞ *n* M 21 in *ā* ∞ *č* M 41)

: gr. ἀ-σπ-ιρ-θ-ιον > ἀψίρθιον „absinthe“ etc., q. v. s. v. *beazum-a*.

**wāp-* (> ind. *vāpti* „Teich“, slov. *vapa* „stagnum“) < **w-āp-* (*āp* ∞ *ap(p)* VZ 267)

: zgerm. dijal. *-ap(p)-* v rečnih imenih, sicil. *Avaþos* „FN“, Σύραχος „FN“, illyr. *Arelape*, gornjeital. **Esoc-apa* > *Esgaa* Ettmayer ZONF I 38.

**wās-* „feucht“ (> stvn. *waso* „feuchter Erdgrund, Schlamm“, ags. *wōs* „Feuchtigkeit“, angl. *woos* „Meergras“, snn. *wasem*

„Dunst“, let. *vasa* „Feuchtigkeit“ [*a* ∞ *e*] kelt. **wes-m-ōn-* „Meergras“ > ir. *femmuin*, kymr. *gwymon*) < **w-ās-* (*s* ∞ *ss* VZ 266 sq.) : gr. ἄσις „limon d' un fleuve, fange“.

**wedr-*† kelt. (> ir. *fér* „Gras“, skymr. *gweir* „Heu“) : bask. **w-e-darr-* > *bedar* (*d* ∞ *l* M 13) *belar* „herbe, foin“
: bask. *larre* „pâturage dans la montagne“.

**weiph-* „Weib“ > germ. **wība-*, **weiph-l-* „des Weibes > weibisch“ > kelt. **weil-* (> ir. *fial* „keusch“, kymr. *gwyl* „verschämt“) < **w-eiph-* (*ei* ∞ *o* M 16)

: gr. ὀπνία > ὀπνίω „prendre pour femme“ = etrusk. *pūia* (< **op-ūⁿ-ia*) „Ehefrau“, -*uⁿ-ia*-femin. k **apa* „Mensch, Mann“ M 48.

**wekn-* kelt. „Spaten“ (> ir. *fec*, nir. *feac*) < **w-e-kn-* „Stein“ (*θ* ∞ *ð* > *au*; cf. gr. ἵπνός ∞ βαυρός)

: gall. *a-cauno-* „Stein, Fels“; k pomenu cf. lat. *saxum* „Felsstück“ > stvn. *sahs* „Messer“.

wekōs* (wegōs*?) kelt. „kochen“ > **wekhūh* > ir. **fiuch* (če **fiuch* ne iz **weghūh*?) v nir. *fiuchadh*, ir. *na figed, fichiudh* < **w-e-k/gōs*
: bask. *e-gos-i* id.

**wenəter-* baltoslov. „Art Netz“ (> slov. *vęterb*, lit. *vėntaris*) < **w-e-nət-er-*

: **năt-* > germ. **na/ōt-* „Netz“, pr. *noatis* „Nessel“, lit. *noterė* id. (*t* ∞ *ts* M 19) lat. *nassa* „Fischreuse“.

**wentl-* „Bauch(schmerz)“ (> ir. *feoil* „Bauch > Fleisch“, nbret. *gwentl* *gwentr* „heftiger Schmerz“ < sbret. *guentlou* „Geburtswehen“) < **w-e-nt-l* (*l* ∞ *r* M 6) lat. *venter* „Bauch“ < **w-e-nt-*†† (*t* ∞ *d*)

: gr. **nēdūr* > νηδύς „ventre“, slov. (*n)ěděro* „κόλπος“, q. v. s. v. **wanestu-*.

**wepr-* baltoslov. „Eber“ (> let. *vepris*, slov. *veprb*) < **w-epr-* (*e* ∞ *a* BA § 3716)

: lat. *aper* (*p* ∞ *ph* M 44) stvn. *ebur* (*θ* ∞ *k* M 6) gr. κάρπος, q. v. adnot. sub *vēsaras*.

† Semkaj z r > ' M 8 aegypt. **wd'* > *w'd* „grün“.

†† Z -*b*- M 17 cf. **w-a-nt-b-* > germ. **wambō* „Bauch“, bret. *gwamm* „Frau (verächtlich)“ ... K „Bauch > Bauchschmerz“ cf. lat. *cūlus* „Mastdarmloch“ > slov. *kyla* „hernia“.

**werwā* kelt. „Kuh“ (> ir. *ferb*) < **werw-o-* „Stier“ < **w-erw-* (*e* ∞ *a* BA § 3716) **t-arw-* „Kuh“ > kelt. **tarw-o-* „Stier“ (> gall. *Taruos* „GN“, ir. *tarb*, kymr. *tarw* etc.); z *w* ∞ *b* M 33 cf.

: germ. **arba-* > stnord. *arfr* „Ochs“, lit. *arbonas* id. (ă ∞ ū) ags. *orf* „Vieh“.

**wēpna-* germ. „Werkzeug† > Waffe“ < **w-ēp-n-* (*ē* ∞ *a* BA § 3716; *p* ∞ *ph* > *f* M 45)

: rom. **afann-* „Landbau“ > **afannare* „sich abmühen“ (*a* ∞ *ā* VZ 266) stvn. *uoban* „Landbau treiben“.

**wēr-* < **weer-* kelt. (> ir. *fiar* „schief“, kymr. *gwyr* „crooked, askew“, bret. *gwar goar* „courbe, tortu“) < **weher-* < **w-e-her-*

: bask. **w-i-hurr-* > *bi(h)urri* „tordu, pervers“, **o-wiher* > *oi(h)er* „oblique, tortueux“.

**wikal-* germ. „Wacholder“ > stvn. *wehhaltar* (*l* ∞ *n* M 21) germ. **wikan-* (> nvn. *dijal. Machandel* etc. Kluge s. v.) < **w-i-kan-* (*k* ∞ *g*)

: etrusk. *γνις* (l. **γνισ*· *γέραρος*, *Tυρηνοι* Hesych. K pomenu cf. stvn. *krana-witu* „Kranich-holz > Wacholder“.

**wikl-* kelt. (> ir. *fēl-mae* „saepes“) < **w-i-kl-*

: etrusk. *cil-* & „fines“.

**wīks-* †† „Mistel“ (> gr. *ἰξός*, lat. *viscum*) < **w-i-ks-* (> **e-wiks-l-* > lat. *īlex ēlex* „Stech- oder Steineiche“ [*e/a*, *ks* ∞ *sk*] *aesculus* „Berg-eiche“)

: *(*i-ks-l-* „Mistel > *ἰξοβόρος* = Art Drossel > Drossel“ v gr. *ἴχλατ* ††† (*χλ* < *ksl* ∞ *skl* IT 101) *ἴ-σκλα* (poleg *ks* > *s(s)* M 10 v **i-sl-* > *ιλλάς*), redupl. *κιχλη* ††† : rom. **cassanus* „Eiche“ M 5 s pomenskim prehodom kakor rom. **mesto-* „Eiche“ > germ. **mestil-* „Mistel“. Semkaj stavijo tudi sledeče **wīksa*xn/l-*.

**wīksa*xn/l-* (*k* *n* ∞ *l* cf. M 21) „Weichselkirsche“ (> stvn. *wihsela* snn. *wessel-*; slov. **vi[k]sn-ja* [h *ks* > *s* cf. M 41] > *višnja* [*ks* ∞ *sk* IT 101, *n* ∞ *0* M 18, 21] rom. **vīscj-* > ital. *visciola* etc. REW 1433) < **w-ī-ksa*xn/l-*, q. v. s. v. **wīks-*.

† Cf. z *l* ∞ *n* M 21 eventuelno semkaj spadajoče gr. **foxλ-* > *ξπλον* „outil > arme“.

†† K. **wiks-* > **wisk-* morebiti frc. *gui*, če iz **guis* < **wisko* ?

††† Disimilirano *κι-χ[λ]ή-λα*, *ī-χ[λ]ή-λη* ?

*wiksū- „Eingeweide“ (> gr. ἵστος „défaut des côtes, flanc“, lat. *viscus*[†] „Eingeweide“) < *wikts- (*ts* ∞ *st* M 7) lat. gloss. *vistilia* „Eingeweide“ < *w-i-ks's- : *i-ks-l > lat. *ilia* „Weichen, Unterleib“ < *i-gts- (*ts* ∞ *st* M 7) *gast-

: gr. γαστήρ „ventre, estomac“.

*wikpo- „Pferd“ (> gr. ἵππος, ἵκκος) < *w-i-kp-

: kelt. *kapp- > sir. *capall*, kymr. *ceffyl* (*pp* ∞ *b*) gall. *Ca-ballos*, gr. καβάλλης, lat. *caballus* (*a* ∞ *ū*) slov. *kobyla* (*l* ∞ *n* M 21) lat. *cabōn-*, *kabn- > slov. *kon-jb.*

*wintru- germ. „Winter“ < *w-e-nt-r- (*e* ∞ *a* BA § 3716; *r* ∞ 0 M 8 in *t* ∞ *d*)

: etrusk. ἄνδας* βορέας Hesych., bask. *(w-)e-endur > *edur* „Schnee“ z *nd* > *d* kakor germ. *gundu > bask. *gudu* Uhlenbeck Beitr. vgl. Lautl. bask. Dial. 52.

*wipno- „Ofen“ > gr. ἴπνος > "Ἐφ-ἴπνος, ἴπνός (*i* ∞ *u* A 299) pr. *wumpnis* „four“ > *umnode* „boulangerie“ < *w-u/i-pn- : *u-phn- > germ. *úfna- id. (*p(h)* ∞ *b*)

: gr. βαυρός „fourneau“, βάνανδος „ouvrier travaillant au feu“.

wis got. „γαλήνη“, gr. ἰσσος* γαλήνη Hesych. < *w-í-ts-

: onomatopoet. *tš(w) > bask. *i-cho!* „silence!“ *i-sil i-chil* „se taire“, lat. *sileo*, got. *ana-silan* „verstummen“, gr. σιγή „silence“, σ(i)ωτ- id. (: ὡτ-α „voix“) etc.

*wisu/and- „Wisent“ (> stvn. *wisunt*, οὐισανδος, pr. *wisand-br- > *wissambris*) < *w-i-su/an-d- < *w-í-són/n M 18, 21 (cf. gr. *φίσω(-i) „*juvenca“ > *φίω*, 'Ιώ, "Ιων" z'd-formantom (kakor v *simila* : σεμί-δ-αλις, σάμβαλον : *σαμβ-δ-αλ- > σάνδαλον, μούκηδος : ἀ-μύγ-δ-αλος) iu dalje s (*t)s* ∞ *st* M 7 k

: *stun-br- > lit. *stuñbras* (*st* ∞ *dz* IT 113; *u* ∞ *a* BA § 3716) slov. *zobrъ* : karata *zini* „Kuh“ etc. M 5.

*wīser- gr. (> ἱέραξ, βειράξ) „autour“ < *w-Iser- (*í* ∞ *ai* BA § 3716, *s* ∞ *ss* VZ 266) αισάρων (< *ἀ-φισσαρων?) „εἰδος ἱέρακος“ Hesych.

: etrusk. *aesar* „deus“ (*ai* ∞ *í* ∞ *a* Latte Rendic. Ist. Lomb. II 41, 373 etc.) gr. ιαρός *ἱερός* „sacré, saint“, etrusk. *asr- > ἱέρακος „ἱέραξ“ Hesych. *s s* > 0 l. c. 46, 367 kakor v etrusk. *Caisr- > *Cisra* :

[†] K *ks* ∞ *sk* cf. IT 101 in gr. ἵξαλος „épith. de la chèvre sauvage“ : ἵσκαι . . . αἴγειαι μηλωται Hesych. (: assyr. šaqqu „Sack“?).

*Caere ((a)i ~ u M 16) *a-cusl- > "Αγυλλα; ker leži Caere „auf.... Tuffhügel“ PW Realenc. s. v. 1282, najbrže h kar. γισσα „λιθος“, Κισσος etc. Sundwall ENL 107, bask. -kaitz „Fels“ etc. BA § 72, gr. κισ(σ)ηρις „pierre ponce“.*

wīš(a)l- „nympha“ > slov. *vixla > vila (kakor ži[x]la : lit. ginsla) spada z ī ~ ū M 16 k balt. *wōšuⁿ (k n/l ~ 0 cf. M 18, 21) „junge Frau“ > lit. *wušw-jē > iúošvē „Mutter der Frau“ (ō ~ o VZ 266; š(s) ~ ks M 10) kelt. *wokšwij- „nurus“ > kelt. dijal. *gwox[w]id- > kymr. gwaudd, stkorn. guhit, bret. gouhez PE 18 (-ū' < ōr ~ or > ōr M 8) lat. voxor [v]uxor „die rechtmäßige Frau“ < *w-āx-kš-† : gr. *κασσ- > καστ-γνητος κατι-γνειτος „frère“. — Iz *wīš(a*)l- „nympha“ z νύμφη > νυμφότσα = nevesta > nevestka „Wiesel“ Schrader Reallex. s. v. Wiesel tudi germ. *wisulōn- „Wiesel“, gr. *a-fiō(e)λ- > αἴλιονος αἴλιονος „chat, chatte“. K semasiologiji cf. morebiti tudi slov. las-i-ča „Wiesel“ : etrusk. lasa „*Jungfrau > dienende Gottheit“.

*wid- > kelt.-germ. *widu- „Wald, Holz, Baum“, gr. *φίδα > ūd̥n „forêt, bois de construction“ (ū ~ ei) kelt. *weid- „wild“ (> ir. fiad „Wild“, kymr. gwydd „wild“, stkorn. guit-, bret. gouez) < *w-ū-d- < *w-ū-bd- (kakor ūd̥h ~ ūbdu)

: gr. -r-Plural βδαροι· δρύες . δένδρα Hesych.††

§ 7. Na podlagi vzgledov pod § 6 se sme primerjati *wena/et- : *anət- „Venet > Slovan“ z alarod. *ant(h)- „človek“ (v predgrk. ἄνθρωπος, predhethit. antuhš- id.) PE 9, vendar je slov. *ant- v *"Arris* ter slov. > ags. ent, nvn. dijal. enz „Riese“ najbrže še le slov. analogična stavčnofonetična tvorba iz *wānt- < *wānt- < *wanət- (kakor vosa > osa, vɔsə > ɔsə etc.) in *wanət- se loči od *wena/et- : *wenət- > slov. *wēnt- le po a ~ e. Zato tudi ne spada venet. *wen- v *Veneti* k *wen(n)- v raet. *Venostes Vennonetes* „Alpenvölker“ Krahe

† *kš- „nympha, junge Frau“ iz *kařš- „jung“ v etrusk. *husr-nana* „juvenilis“ (: gr. νάιν „nain“?), *hušiur* „Junge“ (h < ū < kh ~ k in (t)š ~ št M 7) gr. κέστερ „νεανίας“ > Κάστωρ, lyk. w-a-ks- > wazz- „Adoptivsohn?“.

†† wī- v germ. *wīkōⁿ „Woche“ < *wī „2“ + *kā „5“ : (0 ~ r/l M 6, 8, 15) *ka-wir- „7“ > gr. καιρός id., etrusk. *Cael-ius* „September“; *wir „2“ = bask. bi(r-) id. in *kā „5“ z ā ~ ū M 41 k etrusk. ci „5“ VZ 309, VZf 131, cf. tudi etrusk. *Ciarthialisa* CIE 428, če *Ci... = Pom* in če *Pom* k *Pomp(-t)-* < osko-umbr. *pompe „5“.

Alt. balkanillyr. geogr. Namen 102, ker se ta **wen(n)-* iz **w-enn-* ne da odcepiti od raet. **enn-* v *Aīros Aenus* „Eros, in „Inn“ in dalje od predrom. *venna* (Gall.) „Schleuse, Mühlgraben“ REW 9201. Venet-vežejo sicer tudi z idg. **wen-* > stvn. *wini* „priatelj“ etc., tudi avest. *vāθva-* „Schaar, Herde“ bi prišlo pri eventuelnem idg. izvoru korena **wene/o/ət- : *wonət-* (> slov. **wānt-* > **[w]ānt-*) v poštev, vendar je radi predidg. porekla venetskega jezika, na kojega se je vlegla centralnoidg. plast Schrijnen MSLP 23, 59, **wen(e/a)t- : *wenət-* > bsl. **wēnt-* & **wanət-* > bsl. **wānt-* > slov. **[w]ānt-* najbrže sorodno s pribalt. *Ovēktai*, ki jih omenja Ptolem. III 5, 10 in kojih ime tiči tudi v zapadnoslov. *Velti Veleti Veletabi* (< slov. **Veltēbi*; komaj < **Veltovēl*) *Velatabi* etc. > vn. *Wilzi* (s z < t Brückner Slavia III 196). To ime se stavljajo k predbaltoslov. **wa/elət- : *wā/əlt-* „Riese“ v stcl. *vlatъ*, rus. *veletъ volotъ*, polj. *wielot* in je po pomenu identično s predbaltoslov. **wenət- : *wēnt-* „groß“ v slov. komparativu **vēt-jь* „größer“; k -ēn- iz -enə- cf. rastoti naglas v shr. *vēče věč*, slov. *věč*, let. *Veñta* „*Velikaja“ = lit. *Veñta* (k let. - = lit. - iz idg. - cf. Ošir Baltoslov. metatonija, Znanstv. društvo. za humanist. vede II 55 sqq.), *Až-vincei* Buga Rocz. slaw. VI 27 sq.

Predno preidem na predbaltoslov. menjavanje *n* & *l* v **we/ane/at-* „groß“ > *Veneti* etc. : **wanət- : *wēnt-* > baltoslov. **wānt-* > slov. **[w]ānt-* > **Avrēs* etc. & **we/alət- : *wē/əlt-* > baltoslov. **wē/əlt-* > *Ovēktai*, stcl. *vlatъ*, polj. *wielot* etc., opozarjam še na to, da je pri tej razlagi imen *Venet- : Ant-* in *Velt-* podana ne le etymologija (: predsl. **vēl-(t)-* „groß“, **vēn-t-* id.), ampak nadalje tudi *e* & *a* v *Venet- : Ant-* kakor v *wielot :* *vlatъ* in slednjič možnost izvajanja narodnih imen *Venet- : Antes : Veltai* iz skupnega predbaltoslovanskega imena Venetov **We/ane/a/ət- : *We/alət-*.

K *n* & *l* na predbaltoslov. ozemlju cf. balt. > lat. **sū-can-* > *sucinum* „Bernstein“ & balt. > aegypt. *sa-cal* id. (: predlit. *gentāras* id. etc. M 51 sq.); predbaltoslov.-germ. **nāw-t/d-* „Vieh > pecunia“ > let. *naūda*, germ. **nauta-*, slov. *nut-* (z *w* & *m* BA § 224 cf. morebiti slov. **nāmt-* > **nōt-†?*) & predgrk. **λαφ-* > *λασιγίον* „βοῦς“ v pomenu „Schild“ (z *w* & *p(h)* M 33 semkaj predskyth. *λατιγά* βοῦς M 10); predgrk. *βόνασος* „taurus indomitus“ & *βόλυνθος* M 21; predlat. *minium* & predgrk. *μιλτός*; lyd. *ἀγνεών* „Hurenhaus“ & predgot. *aglaitei* „Unzucht“; predgrk. *Mν/λύαι*, *'Ιγνωσος* & *'Ιάλνωσος*; predlat. *cabōn-* & *caballus* = predsl. *ko[b]n-ja* & *kobyla* z *ă* & *ű* BA § 3716; predgrk. *χάρθων*

[†] Cf. eventuelno tudi lit. **namtā* > *mantā* „Schatz“.

$\infty \kappa\alpha\nu\theta\acute{\eta}\mu\sigma$, $\zeta\alpha\kappa\nu\theta\acute{\eta}\delta\epsilon\varsigma$ $\infty \zeta\alpha\kappa\lambda\tau\iota\delta\epsilon\varsigma$; predlat. *caupōn-* ∞ predgrk. *κάπηλος*; liby. *Aβεννα* ∞ *Aβιλνξ* „Ximiera“ etc. IT 87 sq. in M 21, h čemur še cf. bask. *untze* ∞ *ultze* etc. Uhlenbeck Beitr. vgl. Lautl. bask. Dial. 50.

Na podlagi teh vzgledov ni izključeno, da se menjava **waⁿ-* „groß“ v femin. **waⁿna^{*}/ə-t-* ($>$ slov. komparativ *vēt-jb*, *Veneti*, slov. **[w]ānt-* $>$ **Arte*) glasoslovno z **waⁿl-* id. $>$ slov. *vel-* „magnus“ in femin. **waⁿlō-t-* v slov. *vo/elt* „gigas“, *Ovēltai*. Ta **waⁿl-* se ponavlja v staroevrop. $>$ kelt. **wlat-* $>$ ir. *flaith* „Herrschaft“ ($t \approx d$) predgot. *waldan* „walten“ = predslov. *vold-* id., predlat. *valeo* „bei Kräften sein“; ker se pojavlja isti **waⁿl-* tudi v bask. **wal-* $>$ *al* ($k w-$ $>$ *Ø* cf. zgoraj⁴⁾ „pouvoir“, ni nemogoč staroevropski = predidg. izvor tega korena. Poleg tega nahajamo na podlagi staroevrop.-prednjezajjitskega *w* ∞ *h* ($< f \infty f < ph$) — h čemur lyk. *uhe* ∞ *uwe*, *wātā* ∞ *hātā*, etrusk. *Ve[r]sta* ∞ **Horsia* $>$ *Horchia* „Göttin des Herdfeuers“ (: etrusk. *verse* „ignis“) etc. M 47 cf. — še bask. **han-t-†* $>$ *hand-i* „groß“ iz **phan-t-* črez **fant-*, čemur odgovarja s *f* ∞ *f* $>$ *b* $>$ *w* predbaltoslov. **waⁿn(aⁿ)t-* id.; k *p(h)* ∞ *w* cf. obširno M 33 sqq., kjer se med drugim predslov. **vēt-jb* „größer“ primerja z illyrothrak. **pent-* $>$ *pet-* „maior“. Poleg predslov. *p* ∞ *w* v *Pulpudeva*: *Plovdiv*, *Kaočukarης*: *Chorvat* etc. PE 10 cf. še predslov. *Spali* $>$ (*b*-) *spolin* „Riese“ $<$ **tspal-* ∞ **stwal-* ($k st \infty ts$ cf. predslov. *tovaristj* ∞ *tovarisj* „Herdgenosse“) etc. [$<$ predskyth. **Tawār-t-* $>$ *Taβīti* „Eστίη“] M 47) $>$ *stwol-in* id.

Pred *n* prehaja v staroevropščini *p-* asimilatorično tudi v *m-*, h čemur M 7 *cybindis* $>$ *χβυνδις* etc. cf.; torej poleg **paⁿn-t-* „groß“ ∞ **phaⁿn-t-* $>$ **f/haⁿn-t-* : **jaⁿn-t-* $>$ **waⁿn-t-* tudi **maⁿn-t-* $<$ **paⁿn-t-*, ohranjeno v etrusk. *mant-isa* „additamentum“, predkelt. **man-t-* $>$ ir. *meít* „Größe“ — cf. tudi bask. *handi-mandi* „les magnates“ s *ph* $>$ *f* $>$ *h* ∞ *p* $>$ *m* kakor v **p(h)unn-* $>$ *fuin* *hun* ∞ *muñ* „moelle“? —, predalb. *ma mē* „mehr“ etc. BA § 183. Pod tem vidi-kom ni nepričakovano poleg predbaltoslov. **waⁿn(aⁿ)t-* „magnus, Venetus“ tudi **maⁿn(aⁿ)t-* id., torej tudi ne predbaltoslov. **Menat-* $>$ **Mēnt-* „Venet“, ohranjeno morebiti v balt. *aestuarium* **Mentonomon** nomine Plin. 37, 35; predbaltoslov. **paⁿn(aⁿ)t-* $>$ **maⁿn(aⁿ)t-* ∞ **waⁿn(aⁿ)t-* odgovarja glede *p* ∞ *m* ∞ *w* popolnoma predslov. **kā/ūpřr* „číčowlor“ $>$ *ka/ypb[r]* ∞ **kāumīr-* $>$ *kumir* ∞ **kāw/[č]r-* $>$ *kur-ilb* *turelk* PE 27 ter predalb. *karpē* „skala“ ($>$ *Kaočukarης*) ∞ predalb. *karmē* id.

[†] Cf. eventuelno *'Evetoi* poleg *Veneti* kakor lyk. *hātā* : *wātā*; seveda ni izključen še le grški *h-* $<$ *f-*.

∞ predslov. *Ch̄rvat̄* (< *Καρπάτης* PE 10). Primerjaj še illyrothrak. *Tiβισκος* *Tiφήσις* ∞ *Tiμήσης* ∞ *Tiviscus*, *Δάβαρος* : *Δάμυνος* : **Δαf-* > *Δαύνιον*, *Δαf[ʃ]ώνιον*, *Σαπαῖοι* *Σαπαῖκή* ∞ *Σαμαῖκή* ∞ *Σάμιf]ίοι*; *Δράβησκος* ∞ *Δράμα* ∞ *Daravescos* etc. IT 103. K m ∞ w pr. morebiti tudi **im-* ∞ **rw-* v slov. *imyj* ∞ *inbj* „Reif“ iz **imiŋ-* (r ∞ n M 18, 21) **imn-* > baltoslov. **in-* > lit. *ynis*, slov. *inbj*.

Résumé:

Slav. *qt-* (> "Avt̄es", wgerm. **ant-* „Riese“ [> ags. *ent*, nhd. d. *enz*]) steht für **vqt-* wie *qst*, *osa* für *vost*, *vosa* und **vqt-* aus **wānt-* < **wanat-* ist auf Grund des alteurop. Vokalwechsels *a* ∞ *e* ∞ *ə* identisch mit *Veneti*, dem voridg.-illyr. Volke zwischen den Karpaten und dem Baltikum, das von den eingewanderten Baltoslaven und Germanen bis auf den Streifen um den Fluss Weichsel indogermanisiert wurde. Slav. *Visla* wird mit dem mythischen Bernsteinfluß *'Hq-ι-δανός* — einem gall. Worte wegen **Hq-* < **fεfαq-* < **webar-* : kymr. *gnefr* „Bernstein“ — identifiziert, dies wegen *Visla* = *Weichsel* < **wiksl-* < **wīskl-* (cf. lat. *Visculus*) < **wi-skl-*, dessen *-skl-* zu balt. > aegypt. *sacal* „Bernstein“ gehört und dessen *w-i*-Präfix in den alteurop. **w-āx-*-präfigierten Wörtern (§ 4 ff.) wiederkehrt, insoweit nicht der in Anmerkung ⁴ behandelte alteurop. Schwund des anlautenden *w-* vorliegt. Wegen des alteurop. *n* ∞ *l*-Lautwechsels § 7, S. 71 wird *Veneti* weiter zu vorslav. **welat-* > **wēlt-* > westslav. d. *Veltēbi* — dessen völkernamenbildendes *-ēb-* (wie in *Dudlebi*, slav. > langob. *Anthaib*) aus *-a-ib-* in sicil.-thrak. *-iβ-* S. 48 wiederkehrt — gestellt und **we/anelat-* in *Veneti-Antes* ∞ **welat-* in *Veltēbi* mit vorslav. **wenat-* > **wēnt-* > *vēt-* „groß“ ∞ **wel-* in *vel-* „magnus“, **we/alat-* > **wēält-* > *veoltē* „gigas“ verglichen.

